

**PFE – PROGRAM FÖR
ENERGIEFFEKTIVISERING I
ENERGIINTENSIV INDUSTRI**

Skattebefrielse på el

– för effektiv elanvändning i industrin

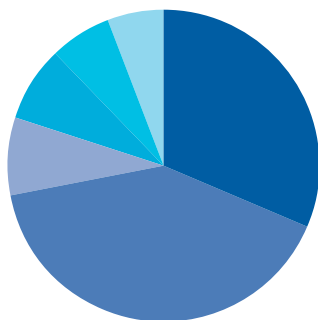

PFE – två sätt att minska företagets energikostnader

- Skattebefrielse på el.
- Lägre kostnader genom energieffektivisering.

Möjligt elskatteavdrag för PFE-företagen

Tot. skatteavdrag 55 Mkr Avdrag > 5 Mkr/företag 6 företag
Tot. skatteavdrag 71 Mkr Avdrag 1–5 Mkr/företag 32 företag
Tot. skatteavdrag 14 Mkr Avdrag 0,5–1 Mkr/företag 20 företag
Tot. skatteavdrag 14 Mkr Avdrag 200–500 000 kr/företag 43 företag
Tot. skatteavdrag 11 Mkr Avdrag 50–200 000 kr/företag 117 företag
Tot. skatteavdrag 10 Mkr Avdrag upp till 50 000 kr/företag 1 059 företag

Ca 1 250 företag totalt
Ca 175 Mkr/år elskatteavdrag

Konkurrenskraft och förbättrad miljö

Den 1 juli 2004 infördes en energiskatt på elkraft – 0,5 öre/kWh – i tillverkningsindustrin. Skatten är en anpassning till EG:s energiskattedirektiv och drabbar företag som använder el i sin tillverkningsprocess. För att kompensera skattepålägget infördes den 1 januari 2005 en lag som gör det möjligt för energiintensiva företag att få skattebefrielse på den nya energiskatten, förutsatt att de samtidigt genomför eleffektiviserande åtgärder.

Lagen innebär att svenska staten erbjuder företag ett särskilt program för energieffektivisering (PFE). Företag som är kvalificerade för och väljer att delta i programmet kompenseras alltså med reducerad elskatt – det kan röra sig om mångmiljonbelopp för de större företagen. Det handlar även om goda möjligheter för företagen att få kontroll över sin energiförbrukning och kostnader som kan sparas för att därmed stärka konkurrenskraften. Varje ansträngning åt rätt håll innebär samtidigt minskad miljöbelastning och är ett steg i rätt riktning för att uppfylla det nationella klimatmålet och det åtagande som Sverige och andra EU-länder förbundet sig till enligt Kyotoprotokollet.

PFE – två sätt att minska företagets energikostnader

Målet med PFE är att fler företag inom energiintensiv industri ska effektivisera sin elanvändning. I gengäld befrias företagen som deltar i PFE från elskatt i vissa processer och bidrar till att skapa en bättre miljö.

Utöver själva skattebefrielsen kan företag minska sina kostnader i och med att de metodiskt granskar, effektiviserar och åtgärdar brister i energianvändningen.

Energimyndigheten och Skatteverket – olika uppgifter i PFE

Energimyndigheten leder statens insatser på energiområdet för att ställa om det svenska energisystemet till att vara hållbart, såväl ur ett ekologiskt som ekonomiskt perspektiv. Detta sker i nära samverkan med bland andra näringsliv och kommuner.

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet för PFE. Företag som vill delta i programmet ansöker till Energimyndigheten som sedan fattar beslut. För att godkännas som deltagare måste ett företag uppfylla specificerade kriterier, däribland kravet att vara energiintensivt. De som gör det och bedöms kunna genomföra programmet, ska bland annat arbeta med energiledning och rapportera till Energimyndigheten vilka effektiviserande åtgärder som företaget planerar att genomföra under programtiden.

Vid den femåriga programtidens slut ska företagen visa att åtgärderna har genomförts och resultaten följs upp av Energimyndigheten. Om företaget inte lyckas fullgöra sina åtaganden, eller avbryter programmet, kan Energimyndigheten återkalla sitt beslut om godkänd deltagare i PFE. Skatteverket kan sedan begära återbetalning av energiskatten.

Skatteverket reglerar skattereduktionen. Energimyndigheten fattar först beslut om att ett företag uppfyller kriterierna för att delta i PFE, sedan är det Skatteverket som godkänner att företaget ska befrias från energiskatten på el.

Energimyndighetens roll:

- Tillsynsmyndighet.
- Utfärdar föreskrifter.
- Informerar om PFE.
- Tar emot och handlägger ansökan.
- Beslutar om deltagande.
- Följer upp programmet resultatmässigt.

Skatteverkets roll:

- Reglerar skattereduktionen.

Antal företag som kan delta i PFE

Mellan 1 150 och 1 300 företag (beror bland annat på antalet ansökningar för del av företag)

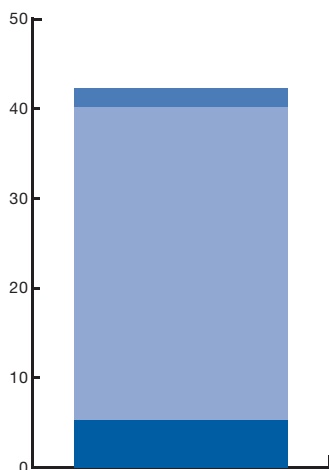
Källa: SCB

Undantag från PFE

Enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi finns viss el som alltid är skattebefriad (även kallad 0-skattad el). Sådan el får inte räknas in i de totala energikostnaderna enligt PFE, utan måste räknas bort när företaget redovisar sin elförbrukning. 0-skattad el är sådan som i huvudsak har förbrukats eller sålts för följande användningsområden:

- Kemisk reduktion eller i elektrolytiska processer.
- Framställning av mineraloljeprodukter, kolbränslen, petroleumkoks eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren.
- Metallurgiska processer eller vid tillverkning av mineraliska produkter under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar har förändrats kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur har förändrats.

PFE-företagens elanvändning

- 2,1 TWh/år
Normalskattad el
Skattebelopp ca 500 Mkr/år
- 34,9 TWh/år
Minimiskattad el (0,5 öre/kWh)
Skattebelopp ca 175 Mkr/år
- 5,3 TWh/år
Skattebefriad el (för speciella processer)
Skattebelopp 0 Mkr/år

Summa 42,3 TWh/år

Vilka kan delta i PFE?

PFE riktar sig till företag som har sin verksamhet i tillverkningsindustrin (SNI-kod 10-37) och som använder mycket energi i sin tillverkningsprocess, dvs är energiintensiva.

Elanvändningen för de företag som antas vara kvalificerade för att delta i PFE uppgick år 2002 till 42 TWh, vilket motsvarar 75 procent av all el i industrin. För att räknas som energiintensivt måste ett företag uppfylla åtminstone ett av följande kriterier:

- Kostnaden för köpt och internt genererad energi i företaget som används för uppvärmning och stationära motorer uppgår till minst 3 procent av företagets produktionsvärde. (Med produktionsvärde avses omsättning, inklusive subventioner som är direkt kopplade till produktpriset, med tillägg eller avdrag för förändringar i lager av färdiga produkter, varor under tillverkning och varor och tjänster som inköpts för återförsäljning, med avdrag för varor och tjänster för återförsäljning, dvs nettoomsättningen.)
- Företagets energi- koldioxid- och svavelskatter gällande uppvärmning och stationära motorer uppgår till minst 0,5 procent av företagets förädlingsvärde. (Med förädlingsvärde avses den sammanlagda momspliktiga omsättningen inklusive export med avdrag för de sammanlagda momspliktiga inköpen inklusive import.)

Drygt en fjärdedel av de större industriföretagen (med 200 eller fler anställda) är berättigade att delta i programmet, enligt statistik från SCB.

Energimyndigheten tar också ställning till om företaget har ekonomiska förutsättningar att kunna genomföra de åtgärder som krävs inom ramen för PFE.

Ansök med hela eller del av företaget

Ett företag kan delta i PFE med all verksamhet som ingår i företagets organisationsnummer. Om det inom en koncern finns företag med olika organisationsnummer måste en ansökan göras för varje organisationsnummer som koncernen vill delta med. Skulle det vara så att endast en del av företaget är energiintensivt kan företaget ansöka om deltagande med just den delen, som då kan få skattebefrielse. Delen av företaget måste kunna driva sin verksamhet självständigt och med egna medel, t ex ha egen budget och eget resultatansvar. Om ett företag ansöker om deltagande för flera delar under samma programperiod bör dessa delar läggas samman till en ansökan.

Ett företag som ansöker för en del av företaget kan proportionera produktions- eller förädlingsvärdet. Värdet speglar då produktions- eller förädlingsvärdet för den del av företaget som ingår i ansökan. Genom att på detta sätt ange ett lägre värde får delen av företaget lättare att uppfylla kriteriet för energiintensitet.

Produktionsvärdet kan även proportioneras när ansökan avser ett helt företag som använder 0-skattad el i tillverkningsprocessen. Proportionering kräver att samtliga energiprodukter anges i ansökan.

Programmets fem år

Programtiden för PFE löper över fem år. Ansökan om deltagande är frivillig, men företag som deltar måste fullfölja programmet och genomföra kraven för att få tillgång till skattebefrielsen.

Så vad ska företagen göra? Till att börja med – under de två första åren – ska de kartlägga och analysera sin energianvändning, djupare än vad som beskrivs i standarden för energiledning. Detta är nödvändigt för att företagen ska kunna identifiera vilka åtgärder som kan effektivisera elanvändningen. Kartläggningen sammanställs till en lista som rapporteras till Energimyndigheten. Den ska innehålla eleffektiviserande åtgärder som är realistiska att genomföra under de följande tre åren av programtiden. Åtgärderna ska ha en återbetalningstid på högst tre år.

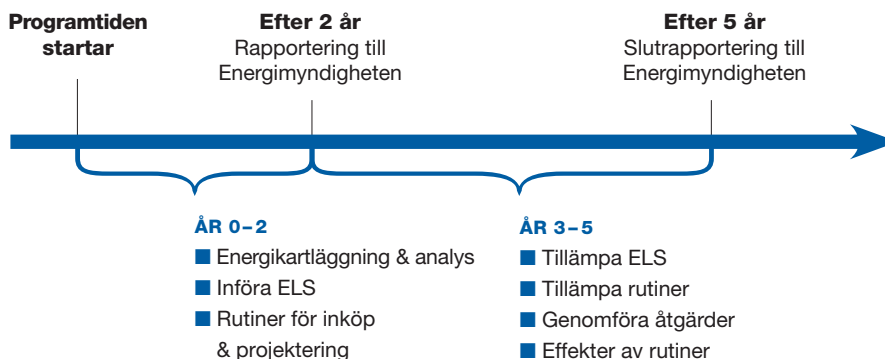
Företagen måste under de två första åren införa ett standardiserat, certifierat energiledningssystem (ELS). Dessutom ska de som rutin välja energieffektiva produkter när elkrävande utrustning köps in. Även när det gäller projektering ska företagen arbeta utifrån en energieffektiviserande rutin, till exempel genom att värdera vilken påverkan olika lösningar får för anläggningarnas energianvändning.

De följande tre åren ska företagen utföra listans åtgärder. De ska fortsätta och fördjupa tillämpningen av energiledningssystemet. Samma sak gäller rutinerna för inköp och projektering.

Vid programmets slut rapporterar företagen på nytt till Energimyndigheten, denna gång för att visa att de har uppfyllt programmets krav och mål.

Målet är att företag ska effektivisera sin elanvändning. En riktlinje för hur mycket företaget ska effektivisera, är att eleffektiviseringen ska motsvara lika mycket som skulle ha uppnåtts om energiskatten på 0,5 öre/kWh hade fått verka istället. Företagen väljer vilka åtgärder som bör genomföras utifrån energikartläggningen och åtar sig att genomföra dessa. Om ett företag inte genomför åtgärderna och inte heller redogör för godtagbara skäl till varför, finns risk att det blir återbetalningskyldigt av energiskatten.

”Att delta i programmet är frivilligt, men företag som deltar måste fullfölja programmet och genomföra kraven för att få tillgång till skattebefrielsen.”

Ansök tidigt – få skatte- reduktion retroaktivt

Företag som ansöker mellan den 3 januari och den 31 mars 2005 om att delta i PFE kan få skattereduktionen retroaktivt från det datum då energiskatten på el infördes, d v s den 1 juli 2004.

För dessa företag kommer också programtiden att börja räknas från detta datum. Företag kan även ansöka om att delta i PFE senare.

Ansök både om PFE och skattereduktion

Enklast ansöker ett företag om deltagande i PFE via Energimyndighetens elektroniska system, e-tjänster (www.stem.se/pfe). I den elektroniska ansökan kan företag direkt beräkna om de uppfyller kriterierna för att räknas som energiintensiva. Behörig användare loggar in med sitt användarkonto och utökar dess behörighet till att omfatta PFE. Nya användare beställer användarkonto för PFE. Sedan kan firmatecknare, förutsatt att hon eller han har e-legitimation, underteckna ansökan elektroniskt. Det finns naturligtvis också möjlighet att skriva ut och underteckna ansökan för hand, efter att den fyllts i och skickats in elektroniskt.

Energimyndigheten beslutar om företag ska få delta i PFE, men det är Skatteverket som reglerar skattereduktionen. Därför ska företag lämna in en särskild ansökan till Skatteverket (den kan laddas ner från www.skatteverket.se). Efter att Energimyndigheten har fattat beslut om deltagande godkänner Skatteverket att företag ska befrias från energiskatten på el. Företag kan ansöka om att delta i PFE när som helst under året.

Energiledningssystem – sänker kostnaden och bidrar till hållbar miljö

Företag som vill effektivisera sin energianvändning har stor hjälp av ett energiledningssystem, vilket i flera avseenden liknar ett miljöledningssystem. Att systematiskt söka efter möjligheter att effektivisera förbrukningen, och att öka sin andel förnybar energi, är bra för miljön och sänker kostnaderna.

Detta åstadkoms genom att företaget:

- Får mer kunskap om var och hur energianvändningen sker.
- Följer upp hur energianvändningen förändras.
- Tar beslut om att genomföra energieffektiviserande åtgärder.

Företag kan dessutom minska energikostnaderna genom att medvetet styra inköp, drift, underhåll och projektering mot energieffektiva lösningar. Ett väl fungerande verksamhetssystem kan även minimera riskerna för driftstopp samt höja säkerheten och kvaliteten i produktionsprocessen, då det ger bättre rutiner för drift, underhåll och inköp. En handbok för energiledningssystem kan hämtas på Energimyndighetens hemsida, www.stem.se/pfe.

Energiledningssystem – utökade krav i PFE

Företag som deltar i PFE ska kartlägga sin energisituation, och sedan gå vidare med energiledningssystemet för att förbättra denna. Men företag måste enligt programmets regler dessutom uppfylla en rad utökade krav:

- Företag ska utföra en mer djupgående kartläggning och analys – med fokus på el – än vad som krävs i standarden för energiledning. Denna kartläggning och analys måste utföras med systemperspektiv, vara såväl lång- som kortsiktig, samt innehålla eleffektiviserande åtgärder.
- Företaget ska införa en rutin för inköp av elkrävande (>30 MWh/år) utrustning. Syftet med denna rutin är att välja mer energieffektiv utrustning och långsiktigt reducera elanvändning och därmed elkostnader. Rutinen måste vara utformad så att företaget antingen köper in utrustning av högsta energieffektiva klass eller jämför utrustningens livscykelkostnad med andra konventionella alternativ. Företaget behöver dock inte köpa in utrustningen om merkostnaden har en återbetalningstid som är längre än tre år, detta jämfört med konventionellt alternativ.
- Företaget ska införa en rutin för projektering. Den måste utformas så att företaget söker energieffektiviserande lösningar genom att värdera olika alternativs livscykelkostnader och väga dem ur systemperspektiv. Det senare innebär att företaget bedömer hur olika lösningar samverkar med redan befintliga anläggningar i företaget. Syftet med rutinen är att företaget under projekteringen väljer alternativ med så hög energieffektivitet som möjligt.

En handbok för kartläggning och analys samt mer information om de utökade kraven finns på Energimyndighetens webbplats, www.stem.se/pfe.

Standard och certifiering

Företaget som deltar i PFE måste certifiera sig enligt ett standardiserat energiledningssystem.

Det finns olika nationella standarder. Idag finns det också en svensk standard (SS 62 77 50) för energiledningssystem. Det företag som inför ett sådant system kan certifiera sig, dvs låta ett certifieringsorgan dokumentera att det tillämpar energiledning enligt standarden. Företag som deltar i PFE ska införa och sedan certifiera sig enligt ett energiledningssystem under programmets två första år. PFE ställer dessutom större krav på en rad områden (inköp, projektering, kartläggning) än standarden för energiledning gör.

Statens energimyndighet, Box 310, 631 04 Eskilstuna • Besöksadress: Kungsgatan 43
Telefon 016-544 20 00 • Telefax 016-544 20 99 • stem@stem.se • www.stem.se